
نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۳۵۸

فصل

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۳۵۸، «قصد» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «قصد» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «قصد» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۱۳۵۸
ریشه	قصد
تعداد تکرار	۶
تعداد مشتقات	۵
تعداد ریشه مرتبط	۶۸

فهرست مشتقات

۱. اَفِضْ (۱)   ۲. فَاصِدًا (۱)   ۳. فَضْدُ (۱)   ۴. مُفْتَصِّدٌ (۲)   ۵. مُفْتَصِّدَةٌ (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. اذن (۱)	۱۵. تحت (۱)	۲۹. رجل (۱)	۴۳. علم (۱)	۵۷. كل (۱)
۲. ارث (۱)	۱۶. توراة (۱)	۳۰. سبق (۱)	۴۴. عمل (۱)	۵۸. كون (۱)
۳. اكل (۱)	۱۷. جحد (۱)	۳۱. سبل (۱)	۴۵. غشو (۱)	۵۹. مشى (۱)
۴. الله (۵)	۱۸. جمع (۱)	۳۲. سفر (۱)	۴۶. غشى (۱)	۶۰. موج (۱)
۵. اله (۵)	۱۹. جور (۱)	۳۳. سوء (۱)	۴۷. غضض (۱)	۶۱. نجو (۱)
۶. امم (۱)	۲۰. حلف (۱)	۳۴. شقق (۱)	۴۸. فضل (۱)	۶۲. نزل (۱)
۷. انجيل (۱)	۲۱. حمر (۱)	۳۵. شىء (۱)	۴۹. فوق (۱)	۶۳. نفس (۲)
۸. انن (۳)	۲۲. ختر (۱)	۳۶. صفو (۱)	۵۰. قرب (۱)	۶۴. نكر (۱)
۹. اوى (۱)	۲۳. خرج (۱)	۳۷. صوت (۳)	۵۱. قوم (۱)	۶۵. هدى (۱)
۱۰. ائى (۱)	۲۴. خلص (۱)	۳۸. طوع (۱)	۵۲. كبر (۱)	۶۶. هلك (۱)
۱۱. ابي (۱)	۲۵. خير (۱)	۳۹. ظلل (۱)	۵۳. كنب (۱)	۶۷. ورث (۱)
۱۲. برر (۱)	۲۶. دعو (۱)	۴۰. ظلم (۱)	۵۴. كثر (۱)	۶۸. وله (۵)
۱۳. بعد (۱)	۲۷. دين (۱)	۴۱. عبد (۱)	۵۵. كذب (۱)	
۱۴. تبع (۱)	۲۸. ريب (۱)	۴۲. عرض (۱)	۵۶. كفر (۱)	

فهرست آیات

۱. {المائدة - ۶۶} وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَأَكَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ مِنْهُمْ أُمَّةٌ مُقْتَصِدَةٌ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ سَاءَ مَا يَعْمَلُونَ
۲. {التوبة - ۴۴} لَوْ كَانَ عَرَضاً قَرِيباً وَسَفَرًا قَاصِداً لَاتَّبَعُوكَ وَلَكِنْ بَعُدَتْ عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ وَسَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَوِ اسْتَظَعْنَا لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ
۳. {النحل - ۹} وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِرٌ وَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ
۴. {لقمان - ۱۹} وَأَفْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَيْرِ
۵. {لقمان - ۳۲} وَإِذَا عَشِيَهِمْ مَوْجٌ كَالظَّلِيلِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ
۶. {فاطر - ۳۲} ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ وَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ إِذِنَ اللَّهُ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ